

עת"א 62288/11/21 - ארז טבעוני (אסיר) נגד שרות בתי הסוהר, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 62288-11-21 טבעוני(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח' תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט דרור ארד-אילון
עותר ארז טבעוני (אסיר)
נגד
משיב 1. שרות בתי הסוהר
2. מדינת ישראל
בשם העותר עו"ד קרין תורן-היבלר (הסניגוריה הציבורית)
בשם המשיבים עו"ד דניאל אלימלך

פסק דין

- העותר מלין על כך שמחיר כרטיס חיוג "שחף", שהוא האמצעי המשמש אסירים לתקשורת בטלפונים הציבוריים בכלא, עולה 50 ₪ ומספיק לכ-6 שעות שיחות בארץ, ולטענתו, לכ-12 דקות שיחות לחו"ל. מנגד עלות שימוש בטלפון מחוץ לכלא נמוכה במידה ניכרת, ועומדת על עשרות שקלים לחודש ללא מגבלת שיחות. לטענת העותר, המחיר מופרז, ובהקשרו האישי בשל מצבו הכלכלי "לא הכי טוב", הדבר מקשה עליו לקיים שיחות עם בני משפחתו החיים בחו"ל.
 - המשיב אינו חולק על חשיבות שמירת קשר טלפוני של אסיר עם משפחתו, אולם עניין זה הוא בגדר "טובת הנאה" (כמפורט בפקודת הנציבות 04.36.00 "קשר טלפוני של אסירים"). מערכת הטלפונים הציבוריים במערכת "שחף" מופעלת על ידי חברת **בינת** שזכתה במכרז בשנת 2011 לתקופה של 10 שנים. המכרז נסב בעיקרו על הוזלת מחיר השיחות, וכיום עלות דקת שיחה ממוצעת הוא כ-14 אג' בארץ (וכ-16 אג' לחו"ל - ולא כפי שנטען על ידי העותר) לעומת כ-26 אג' בממוצע במערכת הקודמת.
 - המשיב הפנה להחלטה שניתנה בעתירה דומה, שנדחתה באופן מנומק (עת"א 60430-03-19 **בן משה נ' שב"ס** (2019)). העותר שם הגיש בקשת רשות ערעור, אך בהמלצת בית המשפט העליון משך אותה, ונרשמה התחייבות המשיב, כי "**עם תום תקופת המכרז הנוכחי שמסדיר את שיחות הטלפון של האסירים, יפורסם מכרז חדש שתנאיו יביאו בחשבון את התעריפים העדכניים בשוק התקשורת**" (רע"ב 3693/19 **בן משה נ' שב"ס** (2019)).
- אולם, לפי עדכון שהגיש המשיב לבית המשפט, על אף חלוף הזמן, טרם פורסם מכרז חדש וההתקשרות הנוכחית עם חברת בינת הוארכה מעת לעת. ההארכה הקודמת הייתה עד ליום 21.8.22, ולאחרונה הארכה ועדת המכרזים את ההתקשרות עד יום 28.3.23. לפי עמדת המשיב, השלמת עריכת המכרז צפויה להמשך כ-14 חודשים, ולאחר שייבחר המפעיל, הקמת מערכת חדשה תחייב עוד כ-12 חודשים.

4. באשר לעניינו האישי של העותר, הצביע המשיב על כך שעל פי חשבון העותר ואופן השימוש שלו בטלפונים, אין לעותר קושי כלכלי לקיים שיחות עם בני משפחתו בחו"ל.
5. בתגובה שהגיש העותר, נטען שהארכת ההתקשרות הקיימת היא למעשה פטור ממכרז, המחייב התייחסות מתאימה של ועדת המכרזים. לגופו של עניין, החלטה זו משמעה החלטה על הותרת התעריפים הקיימים, שלפי טענת העותר הם מופרזים ביחס למחירי השוק. לאור דברים אלה, לשיטת העותר, המשך המצב הקיים כאמור, ולנוכח התחייבות המשיב בפני בית המשפט העליון בשנת 2019 (רע"ב 3693/19 לעיל), אינו סביר, הוא פוגע בתנאי המאסר של העותר ומחייב התערבות שיפוטית.

דין והכרעה

6. טענות בדבר העלויות הגבוהות יחסית של תקשורת טלפונית המוצעת לאסירים נוכח ירידת העלויות בשוק התקשורת, ובפרט בעניין התמשכות ההתקשרות הקיימת על אף שתקופת המכרז הסתיימה התבררו בעתירות קודמות ונדחו (עת"א (נצרת) 2381-06-16 **אביטן נ' שב"ס** (2016); עת"א (מרכז) 21936-03-17 **הרשטיק נ' שב"ס**; עת"א (באר שבע) 60430-03-19 ורע"ב 3693/19 לעיל; עת"א (מרכז) 2120-10-21 **קרני נ' שב"ס**).
 7. בעת"א 50430-03-19 הובהר, שאף שהטענות בדבר פער מחירים גדול (כמעט פי עשרה) בין העלות במערכת "שחף" לבין עלות התקשרות חודשית מחוץ לשב"ס "שובות לב", הרי שיש הבדלים בין שירותי הטלפוניה במסגרת המשיב לשירותים הניתנים בשוק האזרחי, ובכלל זה מאפיינים הכוללים אפשרויות של ניטור ופיקוח, כנדרש משיקולי ביטחון וסדר. הבדלים אלה משליכים על העלויות, וכעובדה ההתקשרות הנוכחית נקבעה במכרז שבו נבחרה החברה שהציעה את המחיר הנמוך ביותר.
 8. בית המשפט הדן בעתירת אסיר אינו נכנס לנעליה של הרשות ואינו נדרש לשקול את העניין במקומה. בית המשפט לא יתערב בהחלטות הרשות, אלא במקרים שבהם נמצא פגם ממשי בהליך המנהלי, היורד לשורש העניין, כדוגמת חוסר סמכות, שרירות, התעלמות משיקולים חיוניים או התבססות על שיקולים זרים, ואף כשתוצאת ההחלטה היא בלתי סבירה בעליל (מבין רבים ראו: רע"ב 2416/05 **פלואני ז"ל נ' שב"ס** (2007); רע"ב 8326/16 **וידובסקי נ' שב"ס** (2017); 1.1.2017); רע"ב 509/15 **נחושטן נ' שב"ס** (2015)).
 9. כפי שנפסק בעתירות הקודמות לעיל, עצם קיומו של תעריף גבוה יחסית, שהוא התעריף הנמוך ביותר שהוצע במכרז שנוהל כדין, אינו מגלה עילת התערבות בהחלטת המשיב.
 10. העותר העלה כטענה נפרדת את שאלת התמשכות הזמן ואת הארכת ההתקשרות על אף סיום תקופת המכרז ואי פרסום מכרז חדש. הארכת התקשרות שנקבעה במכרז תחום בזמן, ובוודאי הארכה נמשכת וחוזרת, צריכה להיעשות בהליך זהיר ומבוקר על פי לשון המכרז והוראות הדין. כך בפרט לנוכח קביעת בית המשפט העליון לנוכח העמדה שהציג המשיב, כי **"עם תום תקופת המכרז הנוכחי שמסדיר את שיחות הטלפון של האסירים, יפורסם מכרז חדש"** (רע"ב 3693/19 לעיל).
- הארכה מעין זו עשויה לעורר שאלות מנהליות המחייבות בירור (ראו: בג"צ 389/80 **דפי זהב בע"מ נ' רשות השידור** (1980); עת"מ 38793-04-13 **סלופארק בע"מ נ' החברה למשק וכלכלה ואח'** (2014), אשר הסתיים בפשרה בערכאת הערעור עע"מ 4029/14 **מילגם חניה סלולארית בע"מ נ' סלופארק בע"מ** (2014)).
- יחד עם זאת, העותר לא הציג תשתית עובדתית מפורטת באשר להליך הארכת המכרז, וממילא לא הוכיח, שבהליך הארכת תקופת ההתקשרות נפל פגם היורד לשורש העניין, או שעצם ההארכות בכשנתיים עד כה נגועות באי

סבירות קיצונית.

11. אכן, הארכת תקופת המכרז - שנקבעה מלכתחילה לעשר שנים ועל כן מועד פקיעתה היה ידוע זה מכבר - צריכה להיעשות בזהירות כדי שלא תהפוך בפועל לפטור ממכרז. יותר מכך, משנמצא צורך בדחיית מועד פרסום המכרז החדש, ולנוכח עמדת המשיב, שעד תושלם התקשרות חדשה (אשר יש לקוות שתהיה בתעריף נמוך יותר) יחלפו למעלה משנתיים נוספות - אפשר שעל המשיב לנקוט צעדים כדי לבחון את הוזלת השירות גם במסגרת הארכת ההתקשרות הקיימת.

12. עניינים אלה חורגים משאלת "תנאי המאסר" של העותר. השאלה האם הם מצויים בסמכותו של בית משפט זה אגב דיון בעלות השימוש בטלפון הציבורי בשב"ס אינה מחייבת הכרעה (ראו: בג"צ 4531/09 **ברגותי נ' שב"ס** (2010); עת"א (מרכז) 4051-01-09 **קריב נ' שב"ס** (2019) פסקה 78; עת"א 33545-10-16 **גרבויע נ' שב"ס** (2017)). שכן, בקשר לטענות העוסקות בתקינות הארכת תקופת המכרז ובמשתמע ממנה, לא הוצגה תשתית עובדתית הולמת, וממילא אין בסיס לביקורת שיפוטית של ההחלטות שהתקבלו בקשר לכך. אין בדברים אלה כדי לחסום את הדרך לבירור העניין - בהינתן שתעמוד תשתית עובדתית ומשפטית הולמת - בעתירה כללית לפי דיני המכרזים.

13. לאור הדברים האמורים, העתירה נדחית.

ניתן היום, כ"ט כסלו תשפ"ג, 23 דצמבר 2022, בהעדר הצדדים.